

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางของงาน
ดำเนินงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ พัฒนาการของวิธีการศึกษา
วรรณยุกต์ในภาษาถิ่น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี 3
เรื่อง คือ ภาษาเมืองเพชร โดย ม.ร.ว. กัลยา ดิงสภักดิ์ และคณะ (2534) วรรณยุกต์ภาษาไทย
ถิ่นเพชรบุรี โดยอภิญา พรสิข (2537) และแนวทางการศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่อง :
กรณีศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี โดยดารณี กฤษณะพันธ์ (2538)

2.1 พัฒนาการของวิธีการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะขอเสนอใน 3 เรื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่จะศึกษา
ครั้งนี้คือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา หมายถึงรายการคำที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์
จากการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นเท่าที่ผ่านมา สามารถกล่าวได้ว่ามีการใช้รายการคำ
อยู่ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ รายการคำจากคำเดี่ยว และรายการคำจากคำพูดต่อเนื่อง ผู้วิจัยจะ
ขอเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ประเภทที่ 1 รายการคำจากคำเดี่ยว

“คำเดี่ยว” (citation form) หมายถึง คำพูดที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวหรือหลาย
พยางค์ ซึ่งเป็นคำพูดโดดๆ” (ดารณี กฤษณะพันธ์, 2538) อาจแบ่งรายการคำประเภทนี้ออกได้
เป็น 2 แบบ คือ รายการคำพยางค์เดี่ยวและรายการคำหลายพยางค์

ก. รายการคำพยางค์เดี่ยว ในการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่ผ่านมามีการใช้รายการคำพยางค์เดี่ยว 2 แบบ คือ

1ก.) รายการคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ (Tone Checklist) ของวิลเลียม เจ เกิดนีย์ (1972) การศึกษาวรรณยุกต์ในระยะแรก โดยส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลที่เป็นคำเดี่ยวพยางค์เดี่ยวตามรายการคำของเกิดนีย์ ซึ่งประกอบไปด้วยรายการคำจำนวน 64 คำ โดยใช้กล่องเสียงวรรณยุกต์ (Tone Box) เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ และจะวิเคราะห์ด้วยการฟัง งานวิจัยในระยะต่อมาพบว่ามักมีการตัดแปลงหรือเพิ่มเติมคำบางคำลงในบางกล่องวรรณยุกต์ เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น (ลอรัตน์ รัตนดิถ ฦ ฎเกิด, 2526 ; Tingsabadh, 1980, 2533 ; ยาใจ มาลัยเจริญ , 2531 ปิณัยชนิด บัณฑิตกุล, 2536)

2ก.) รายการคำชุดเทียบเสียง (Tone Set) เป็นรายการคำพยางค์เดี่ยวที่เริ่มได้รับความนิยมใช้ในงานวิจัยช่วงหลังๆ เมื่อการวิเคราะห์เสียงด้วยเครื่องเป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้น งานแรกที่เสนอวิธีใช้คำชุดเทียบเสียงได้แก่ งานของ ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภักดิ์ (Tingsabadh, 1980) รายการคำชุดเทียบเสียงนี้สร้างขึ้นภายใต้เกณฑ์ที่ว่า “พยัญชนะต้นและสระของคำทุกคำเหมือนหรือคล้ายคลึงกันมากที่สุด และใช้โครงสร้างพยางค์ที่เป็นพยางค์เปิด มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะเดี่ยวเสียงเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันมากที่สุดและสระต้องเป็นสระแท้เสียงยาวเหมือนกันทั้งหมด” (คารณี กฤษณะพันธ์ , 2538) รายการคำชุดเทียบเสียงประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นชุดคำพยางค์เป็นและชุดคำพยางค์ตาย ชุดคำที่มักใช้กันในพยางค์เป็น คือชุดคำ คา ข่า ข้ำ คำา ขา และชุดพยางค์ตายเสียงสั้น คือคำว่า ชัด คัด และชุดพยางค์ตายเสียงยาว คือคำว่า ชาด คาด แต่งานวิจัยในระยะหลังได้พัฒนารายการคำชุดเทียบเสียงโดยเพิ่มคำบางคำลงไปในการคำด้วย เช่นในงานของ ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภักดิ์ (2533) เพิ่มคำว่า “กา” ในรายการคำด้วย เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ศึกษาภาษาไทยถิ่นกลางที่พูดทางตะวันตกของกรุงเทพฯ และมีการแยกของเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง A3 กับ A4 หรือในงานของ พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2541) ศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาของคน “ลาว” คน “ญ้อ” คน “ผู้ไท” ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า ภาษาของ 3 กลุ่มชนนี้อาจมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างแถว 1 กับแถว 2 หรือระหว่างแถว 3 กับ แถว 4 ทั้งในช่อง A B C และ D จึงได้เพิ่มคำชุด “ปา” ได้แก่ ปา ป่า ป้า ปาด ปัด ในงานวิจัยดังกล่าวด้วย

ข. รายการคำหลายพยางค์ รายการคำหลายพยางค์เป็นรายการคำเดี่ยวที่มีจำนวนพยางค์มากกว่าหนึ่งพยางค์ขึ้นไป งานวิจัยที่ศึกษาในคำหลายพยางค์ เช่น ยาใจ

มาลัยเจริญ (2531) ศึกษาคำเดี่ยว โดยกำหนดไว้ว่าคำเดี่ยวนี้อาจเป็นคำ 2-3 พยางค์ ดังนั้นในการวิเคราะห์หัวใจ จึงแยกคำหลายพยางค์ออกเป็นแต่ละพยางค์ แล้วจึงไปจัดไว้ในกล่องวรรณยุกต์ โดยถือเป็นพยางค์เดี่ยวทุกพยางค์ แต่สำหรับในงานวิจัยของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์ (2533) จะแตกต่างออกไป คือ ผู้วิจัยได้กำหนดคำหลายพยางค์ โดยให้มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทุกหน่วยเสียงปรากฏอยู่ร่วมกัน เช่น หัวใจ (ว.5+ว.1) ข้าวผัด (ว.3 พ.ป. + ว.2 พ.ต.ส.) เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยภาษาถิ่นเท่าที่ผ่านมาโดยมากมักใช้คำเดี่ยวเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาวรรณยุกต์แทบทั้งสิ้น นักวิจัยภาษาถิ่นพบว่าการใช้รายการคำเดี่ยวทั้ง 2 ประเภทนี้ ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และการศึกษาลักษณะการแปรของรูปวรรณยุกต์ได้ดีไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาวิธีการศึกษาวรรณยุกต์ไปสู่การใช้รายการคำจากคำพูดต่อเนื่องขึ้นมา

ประเภทที่ 2 รายการคำจากคำพูดต่อเนื่อง

คำพูดต่อเนื่อง (connected speech) หมายถึง “คำพูดที่พูดต่อเนื่องกันในสถานการณ์จริงในการใช้ภาษาสื่อสารกัน” (คารณี กฤษณะพันธ์, 2538) วิธีการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นมีการพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีผู้วิจัยบางท่านได้เริ่มสังเกตเห็นว่า สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำพยางค์เดี่ยวไม่เหมือนกันกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำพูดต่อเนื่อง และเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องด้วย (ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภักดิ์, 2533 ; ลอรัตน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2526) งานวิจัยที่ได้กล่าวถึง 2 เรื่องนี้ เป็นงานวิจัยระยะแรกๆที่เริ่มมีการใช้รายการคำจากคำพูดต่อเนื่อง แต่รายการคำที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์นั้น เป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปกติตามธรรมชาติ กล่าวคือ ไม่ได้มาจากการสนทนาตามปกติในสถานการณ์จริงของผู้บอกภาษา แต่จะมีการสร้างกรอบประโยคให้ผู้บอกภาษาพูด

จะเห็นได้ว่าวิธีการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นได้มีการพัฒนามากขึ้นจากการใช้ข้อมูลที่เป็นรายการคำเดี่ยว มาเป็นการใช้ข้อมูลที่เป็นรายการคำจากคำพูดต่อเนื่องแล้ว แต่ก็ยังเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นธรรมชาติ งานวิจัยที่น่าจับตาคือการใช้ข้อมูลจากคำพูดต่อเนื่องได้ก่อนข้างสมบูรณ์ เก็บข้อมูลจากการสนทนาโดยธรรมชาติกับผู้บอกภาษา คืองานวิจัยของ คารณี กฤษณะพันธ์ (2538) งานวิจัยนี้มุ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษาวรรณยุกต์โดยเริ่มจาก

คำพูดต่อเนื่อง เป็นวิธีที่ดีกว่าการศึกษาโดยเริ่มต้นจากคำเดี่ยว เพราะสามารถสะท้อนให้เห็น “สำเนียง” ของภาษาถิ่นย่อยต่างๆ ได้ชัดเจน เนื่องจากคำพูดต่อเนื่องแสดงให้เห็นความหลากหลายของการแปรของวรรณยุกต์ได้ชัดเจนมากกว่า แต่งานวิจัยนี้มีข้อดีตรงที่เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาเพียงคนเดียว ซึ่งผลที่ได้ อาจเป็นลักษณะของภาษาบุคคลก็ได้

2.1.2 วิธีการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่น ผู้วิจัยจะต้องเดินทางออกไปเก็บข้อมูล ณ จุดเก็บข้อมูลที่ได้กำหนดไว้ด้วยตนเอง เพื่อบันทึกเสียงของผู้บอกภาษามาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะเสนอวิธีการเก็บข้อมูลโดยให้สัมพันธ์กับในหัวข้อรายการคำที่ได้เสนอไปแล้วใน 2.1.1 ดังนี้

1. คำเดี่ยวประเภทคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของแก่นี่ และคำหลายพยางค์

การเก็บข้อมูลของรายการคำประเภทนี้ ผู้วิจัยต้องเตรียมรายการคำที่จะใช้ล่วงหน้าจากนั้นจึงนำคำเหล่านี้มาจัดเป็นหมวดหมู่ โดยแบ่งตามความหมาย เช่น หมวดส่วนของร่างกาย หมวดผักผลไม้ หมวดญาติ เป็นต้น การจัดกลุ่มก็เพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษารวดรื่น และผู้บอกภาษาสามารถคิดคำตอบได้ง่ายรวดเร็วขึ้น วิธีการเก็บข้อมูลทำได้โดยผู้วิจัยนำรายการคำที่ได้เตรียมไว้ไปสอบถามกับผู้บอกภาษา ก่อนการซักถามควรพูดคุยกับผู้บอกภาษาในเรื่องต่างๆ ไปก่อน เพื่อให้ผู้บอกภาษาคลายความรู้สึกเครียด และสร้างความเป็นกันเองกับผู้บอกภาษา ในการซักถามผู้วิจัยควรตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า และอาจใช้รูปภาพหรือของจริงประกอบการซักถาม เพื่อให้ผู้บอกภาษาพูดคำที่ต้องการออกมาเพียงคำเดียว ไม่มีคำอื่นๆปรากฏด้วย การบันทึกเสียงจะเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการพูดคุยเรื่องต่างๆ ไปจนถึงการซักถาม

2. คำเดี่ยวประเภทคำชุดเทียบเสียง

วิธีการเก็บข้อมูลรายการคำชุดเทียบเสียง ทำได้โดยใช้วิธีให้สัญญาณประจำคำ ชั้นแรก ผู้วิจัยต้องกำหนดรายการคำที่จะใช้ก่อน เช่น คำชุดเทียบเสียง 10 คำ ซึ่งเป็นคำ

พยางค์เป็น 6 คำ คือ กา คา ข่า ข้า คำ ขา และพยางค์ตาย 4 คำ คือ ชัด คัด ขาด คาค จาก นั้น ผู้วิจัยต้องเตรียมจัดชุดคำเหล่านี้ล่วงหน้า โดยแบ่งออกเป็นชุดคำพยางค์เป็นและ ชุดคำ พยางค์ตาย จับสลากคำเหล่านี้ทีละชุดและให้หมายเลขกำกับไว้ เพื่อให้คำปะปนกันไป จำนวนครั้งที่จะใช้ในงานวิจัยนั้น พิณรัตน์ อัครวิฒนากุล (2541) กล่าวไว้ว่า ใช้เพียง 5 ครั้งก็ เพียงพอแล้ว แต่ตัวผู้วิจัยควรจัดเตรียมไว้ประมาณ 8 ครั้ง เพื่อเป็นการสำรองข้อมูลไว้ใช้ หากมีคำใดที่ผู้บอกภาษาออกเสียงไม่ชัดเจน หรือคำดังกล่าวมีปัญหาจนไม่สามารถนำมาใช้ ในการวิเคราะห์ได้ ผู้วิจัยก็สามารถนำเอาข้อมูลที่มีอยู่ มาใช้ทดแทนได้ทันทีไม่ต้องเสียเวลา เดินทางกลับไปเก็บข้อมูลใหม่อีก

ตัวอย่าง การให้หมายเลขรายการคำ ชุดคำพยางค์เป็น

จับสลากครั้งที่ 1	คำที่ 1	ขา	จับสลากครั้งที่ 2	คำที่ 1	ข้า
	คำที่ 2	กา		คำที่ 2	กา
	คำที่ 3	ข้า		คำที่ 3	ข้า
	คำที่ 4	ขา		คำที่ 4	คำ
	คำที่ 5	กา		คำที่ 5	ขา
	คำที่ 6	คำ		คำที่ 6	คา

เมื่อได้จัดเตรียมรายการคำตามขั้นตอนข้างต้นเรียบร้อยแล้ว ในการเก็บ ข้อมูลผู้วิจัยต้องนัดแนะกับผู้บอกภาษาล่วงหน้าสำหรับการให้สัญญาณประจำคำ เช่น เมื่อ ผู้วิจัยชี้ไปที่ต้นขา (ของจริง) ก็ให้ผู้บอกภาษาพูดว่า “ขา” หรือหากผู้วิจัยชี้ไปที่หลังคา ก็ให้ ผู้บอกภาษาพูดว่า “คา” เป็นต้น

การเก็บข้อมูลคำชุดเทียบเสียงตามวิธีการเช่นนี้ มีข้อดีตรงที่ผู้บอกภาษาจะ รู้สึกสนุก ไม่เคร่งเครียดมากนัก และผู้วิจัยก็ได้คำตอบที่รวดเร็วด้วย

3. คำพูดต่อเนื่อง

วิธีการเก็บข้อมูลสำหรับศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่องนั้น คารณิ กฤษณะพันธ์ (2538) ได้เสนอไว้ว่า ก่อนที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลควรสร้างคุ้นเคยกับผู้บอกภาษา และชาวบ้านในละแวกนั้นก่อน เพราะความคุ้นเคยจะทำให้ผู้บอกภาษาพูดคุยได้อย่างเป็น

ธรรมชาติเหมือนกับการพูดคุยตามปกติในชีวิตประจำวันและจะได้ไม่รู้ตีกระทบหม่า ผู้วิจัยควรชักชวนให้ชาวบ้านที่คุ้นเคยกับผู้บอกภาษามาร่วมในวงสนทนาด้วย ผู้วิจัยไม่ควรกำหนดหัวข้อในการสนทนา แต่อย่างไรก็ตามอาจควบคุมการสนทนาได้บ้าง โดยการถามคำถามที่ให้อยู่ในหัวข้อของการสนทนาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ การสนทนาแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง เพราะอาจทำให้ผู้บอกภาษาเบื่อหรือเหนื่อยถ้าได้ ระยะเวลาของการเก็บข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนข้อมูลที่ผู้วิจัยแต่ละท่านกำหนดไว้ในงานวิจัย หลังการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง ควรนำบทสนทนาที่บันทึกเทปไว้มาถอดออกเป็นตัวอักษรธรรมดาเฉพาะที่ผู้บอกภาษาพูด เพื่อจะได้นำไปใช้ในการวิเคราะห์ด้วยการฟังหาพยางค์ที่เหมาะสมและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียงต่อไป

ข้อดีของการใช้รายการจากคำพูดต่อเนื่องในงานวิจัย ก็คือ สามารถแสดงให้เห็นความหลากหลายของรูปแปรของวรรณยุกต์ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ในบริบทที่ ต่างกัน รูปแปรของวรรณยุกต์ก็จะเปลี่ยนไปด้วย ทั้งในแง่ของระดับเสียง ลักษณะการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์ และความสัมพันธ์กับหน่วยเสียงวรรณยุกต์อื่นๆ ในระบบ

2.1.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่ผ่านมา สามารถแบ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกได้เป็น 3 แบบ คือ

ก. กลุ่มที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการฟังเพียงอย่างเดียว ปรากฏในงานวิจัยช่วงแรกๆ เช่น ลอร์ตัน รัตนติลก ณ ภูเก็ต (2526) เกศมณี เทพวัลย์ (2526) ยาใจ มาลัยเจริญ (2531) ฯลฯ

ข. กลุ่มที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้การฟังเป็นหลักและใช้เครื่องวิเคราะห์เสียงด้วย เช่น งานวิจัยของธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ (2520) Tingsabadh (1980) จรรยา นวลจันทร์แสง (2533) ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์ และคณะ (2534) งานวิจัยในกรณีนี้มีการวิเคราะห์ด้วยการฟังเป็นหลัก และจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลบางส่วนด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียง เพื่อนำผลมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์จากการฟัง

ค. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การฟังประกอบและใช้เครื่องวิเคราะห์เสียงเป็นหลัก ได้แก่ งานวิจัยของ ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์ (2533) ใช้การฟังเพื่อจำแนกหาพยางค์ตามการลงเสียงหนักเบา ปิณยชนิต บัณฑิตกุล (2536) ใช้การฟังเลือกพยางค์เพื่อหารูปแบบตามการลงเสียงหนักเบาตามที่กำหนดไว้ และงานวิจัยของคาร์ณี กฤษณะพันธ์ (2538) ใช้การฟังเพื่อคัดเลือกพยางค์ตามประเภทของคำพูด การลงเสียงหนักเบา และจำนวนพยางค์ในคำ จากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียงเป็นหลัก

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียงเริ่มมีแนวโน้มถูกใช้ในงานวิจัยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมีข้อดีมากกว่าการวิเคราะห์ด้วยการฟัง กล่าวคือ การวิเคราะห์ด้วยเครื่องจะมีความน่าเชื่อถือ มีความสม่ำเสมอ มีความเที่ยงตรงของข้อมูล และการจัดการได้ดีกับข้อมูลจำนวนมาก และมีความละเอียดของผลการวิเคราะห์มากกว่าการวิเคราะห์โดยใช้เพียงหูฟังของผู้วิจัย แต่งานวิจัยในกลุ่มที่วิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียงเท่าที่ผ่านมายังไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่มีผลแสดงความต่างระหว่างถิ่นได้อย่างชัดเจน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี

2.2.1 ภาษาเมืองเพชร โดย ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์ และคณะ (2534)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นเพชรบุรี ประการที่สอง เพื่อศึกษาการแปรของคำศัพท์ภายในจังหวัดเพชรบุรี ประการที่สาม เพื่อศึกษาโครงสร้างของประโยคปฏิเสธของภาษาถิ่นเพชรบุรี และประการสุดท้าย เพื่อดูการใช้รูปประโยคปฏิเสธดังกล่าวในจังหวัดเพชรบุรี

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับวรรณยุกต์ ระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาเมืองเพชร ที่คณะผู้วิจัยนำเสนอ เป็นระบบวรรณยุกต์ของตำบลไร่สะทอน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรีแห่งเดียว ไม่มีการเปรียบเทียบวรรณยุกต์ของอำเภอต่างๆ ในจังหวัด โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอบถามจากชาวเพชรบุรี และได้รับข้อมูลว่าภาษาถิ่นบ้านลาดเป็นตัวแทนที่ดีของภาษาเมืองเพชรบุรี

จากนั้นจึงใช้วิธีเดียวกันนี้ขอคำแนะนำจากนายอำเภอและเจ้าหน้าที่ของอำเภอบ้านลาด เพื่อหาแหล่งที่ชาวบ้านใช้สำเนียงที่เป็นตัวแทนของอำเภอ และได้รับคำแนะนำว่าภาษาที่พูดในตำบลไร่สะท้อนและตำบลบ้านทาน เป็นตัวแทนที่ดีของชาวอำเภอบ้านลาด แต่ในการเสนอผลคณะผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลที่ตำบลไร่สะท้อนเป็นหลัก เนื่องจากมีผลการวิเคราะห์ที่แสดงว่าวรรณยุกต์ของสองตำบลนี้แตกต่างกัน การเก็บข้อมูลวรรณยุกต์ที่ตำบลไร่สะท้อน ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา 1 คน ชื่อ นาย เชิด บุตรแพ อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านหนองแก ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากข้อมูล 2 ประเภท คือ รายการคำพยางค์เดี่ยว และคำชุดเทียบเสียง ในรายการคำพยางค์เดี่ยวคณะผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการฟัง สรุปได้ว่าภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีมี 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ต่ำตก หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะกับพยางค์คำเป็นมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 3 เสียง คือ [21] , [33] , [34] ตัวอย่างเช่น ตา [taa 21] บิน [bin21]

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์สูงระดับ หน่วยเสียงนี้จะปรากฏกับพยางค์เป็น พยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้น มีเสียงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 1 เสียง คือ [44] ตัวอย่างเช่น จี [khi 44] ป่า [paa 44] นวด [nuat 44] บาตร [baat 44] ผัก [phak 44] ปิด [pit 44]

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 วรรณยุกต์กลางตก หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะกับพยางค์เป็น มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงกลางตกถึงต่ำและขึ้นตอนท้ายพยางค์ถึงกลาง [3:13] , และเสียงกลางตกถึงต่ำ [31] ตัวอย่างเช่น ข้าว [khaau 3:13] พี่ [phii 31]

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 วรรณยุกต์สูงตก หน่วยเสียงนี้จะปรากฏกับพยางค์เป็น พยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้น มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 1 เสียง คือ เสียงกลางก่อนข้างสูงตกถึงต่ำ [41] ตัวอย่างเช่น น้ำ [naam 41] ลิ่น [lin 41] เมฆ [meek 41] คีบ [khiip 41] เล็ก [lek 41] ซัก [sak 41]

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 วรรณยุกต์ต่ำระดับขึ้น จะปรากฏเฉพาะกับพยางค์เป็น มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงกลางก่อนข้างต่ำระดับขึ้น [225] และเสียงกลางระดับขึ้น [335] ตัวอย่างเช่น ผม [phom 225] หมู [muu 335]

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 วรรณยุกต์ต่ำตก ปรากฏเฉพาะกับพยางค์ เป็น มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 1 เสียง คือ เสียงกลางก่อนข้างต่ำขึ้นถึงกลางก่อนข้างสูง [24] ตัวอย่างเช่น ทราย [saai 24] เทียน [thain 24]

สำหรับรายการคำพูดเทียบเสียง คณะผู้วิจัยกำหนดไว้ 10 คำ คือชุดคำพยางค์เป็น 6 คำ ได้แก่ กา คา ข่า ข้า ค้า ขา และชุดคำพยางค์ตาย ได้แก่ ชัด คัด ขาด คาค ใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการให้สัญญาณประจำคำ แล้วให้ผู้บอกภาษาพูดคำที่ต้องการ เช่น ใช้นิ้วชี้ที่ตัวเมื่อต้องการให้พูดคำว่า ข้า เป็นต้น การวิเคราะห์ข้อมูลชุดนี้วิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียง DSP SONA-GRAPH 5500 ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ MACINTOSH โปรแกรม EXCEL 1.05T แสดงค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของคำออกมาเป็นเส้นกราฟ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ามีข้อแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์ด้วยเครื่องและด้วยการฟัง กล่าวคือการวิเคราะห์ด้วยเครื่องจะได้เสียงย่อยของแต่ละหน่วยเสียงเพียง 1 เสียงย่อย ในขณะที่ผลจากการฟังอาจมีเสียงย่อยมากกว่า 1 เสียง

คณะผู้วิจัยได้เสนอผลการเปรียบเทียบข้อมูลของผู้บอกภาษาคำบาลไว้สะท้อนกับคำบาลบ้านทาน ไว้ในตอนท้ายด้วย ซึ่งพบว่ามี ความแตกต่างกันในเรื่องของลักษณะและการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความแตกต่างในแง่ลักษณะ พบว่า

- 1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ของภาษาถิ่นบ้านทานเป็น [33] [34] ไม่มีเสียง [21]
- 1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 เป็นเสียง [423] แทนที่จะเป็นเสียง [42]
- 1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียง [332] แทนที่จะเป็นเสียง [41]
- 1.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 เป็นเสียง [445] แทนที่จะเป็นเสียง [225] [335]
- 1.5 หน่วยเสียงที่มีลักษณะคงที่ในระบบวรรณยุกต์ของ 2 คำบาล คือวรรณยุกต์ที่ 2 และ 6 ซึ่งได้แก่ [44] [24] ตามลำดับ

2. ความแตกต่างกันในเรื่องการปรากฏของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในคำ พบว่าในภาษาถิ่นไว้สะท้อน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงยาว ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ไม่ปรากฏ ในภาษาถิ่นบ้านทานหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงยาว ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ไม่ปรากฏ

คณะผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปรของคำศัพท์ในภาษาเมืองเพชร โดยแสดงคำร้อยละของหน่วยวรรณยุกต์ที่แทนด้วยคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานเพียงอย่างเดียว คำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีเพียงอย่างเดียว และคำศัพท์ใน

ภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีปนกัน จำแนกตามอำเภอต่างๆในจังหวัดเพชรบุรี (ดูตาราง 1)

ตารางที่ 1 การปรากฏของคำศัพท์ภาษาถิ่นเพชรบุรี คำศัพท์ไทยมาตรฐาน และคำศัพท์ภาษาถิ่นเพชรบุรีกับคำศัพท์ไทยมาตรฐาน ในจังหวัดเพชรบุรี (ม.ร.ว. กัลยา คิงศกัฏยและคณะ,2534)

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ไทยมาตรฐาน	ไทยถิ่นเพชรบุรี	ไทยมาตรฐาน+ ไทยถิ่นเพชรบุรี	ไม่ตอบ
เมือง	44	38	14	3
บ้านลาด	29	50	20	0
บ้านแหลม	50	25	13	3
ท่ายาง	36	26	38	1
เขาชัย	66	25	10	0
ชะอำ	45	47	8	0
แก่งกระจาน	28	40	31	1
หนองหญ้าปล้อง	44	44	0	11

ผลการวิจัยแสดงว่าอำเภอบ้านลาดและกิ่งอำเภอแก่งกระจานเป็นบริเวณที่ใช้ศัพท์ภาษาถิ่นเพชรบุรีอย่างแพร่หลาย อำเภอเขาชัยและอำเภอบ้านแหลม เป็นบริเวณที่ใช้คำศัพท์มาตรฐานอย่างแพร่หลาย ส่วนในอำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง และอำเภอหนองหญ้าปล้องใช้คำศัพท์ไทยมาตรฐานและคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีปะปนกัน และตารางนี้แสดงให้เห็นว่าไม่มีอำเภอใดที่ใช้คำศัพท์ภาษาใดภาษาหนึ่งเพียงภาษาเดียว ทุกอำเภอมีคำศัพท์ทุกประเภทปรากฏอยู่ด้วย ความแตกต่างอยู่ที่อัตราการใช้ศัพท์เป็นสำคัญ

การศึกษาโครงสร้างประโยคปฏิเสธในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา 2 คนที่อำเภอบ้านลาด สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า หน่วยคำแสดงหมายปฏิเสธของภาษาถิ่นเพชรบุรี ประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันได้ และส่วนประกอบสองส่วนนี้ เป็นหน่วยในภาษาคนละชนิดกัน คือ หน่วยคำแสดงความหมายปฏิเสธ และหน่วยเสียงแสดงการปฏิเสธ

- หน่วยคำแสดงความหมายปฏิเสธ ได้แก่ คำว่า ไม่ ซึ่งมีหน่วยคำย่อย 3 หน่วย โดยรูปของหน่วยคำย่อยเหล่านี้ อาจประกอบขึ้นด้วยทั้งเสียงเรียง (segmentals) และเสียงซ้อน (suprasegmentals) หรือเสียงเรียงเพียงอย่างเดียว ได้แก่

ก. [mai 31] เป็นหน่วยคำย่อยที่ใช้เมื่อผู้พูดต้องการเน้นการปฏิเสธ

ข. [m] เป็นเสียงนาสิกก่อนพยัญชนะ เป็นหน่วยคำย่อยแสดงความหมายปฏิเสธ ที่ใช้มากที่สุด ในการสนทนา

ค. [m] เป็นเสียงนาสิกธรรมดา หน่วยคำย่อยนี้ใช้ในการพูดที่ค่อนข้างเร็วหรือ ใช้ตอบคำถามแสดงการปฏิเสธ

- หน่วยเสียงแสดงการปฏิเสธ เป็นส่วนที่มีรูปเป็นเสียงซ้อน (suprasegmental) คือ มีรูปเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ปรากฏกับคำกริยาในประโยคมีผลทำให้เสียงวรรณยุกต์ของคำกริยาเปลี่ยนจากเดิมเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่สูงขึ้น โครงสร้างของรูปประโยคปฏิเสธของภาษาถิ่นเพชรบุรีแสดงได้ดังนี้

(ประธาน) + คำกริยา/คุณศัพท์ ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์แสดงการปฏิเสธ
(กรรม) + (หน่วยแสดงคำปฏิเสธ)

ตำแหน่งแรกเป็นตำแหน่งของประธาน ซึ่งในบทสนทนาอาจละไว้ได้ ถ้าสื่อความหมายได้ในบริบท ส่วนที่ตามมาคือ คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์แสดงการปฏิเสธ ส่วนนี้เป็นส่วนที่ต้องปรากฏเสมอในประโยคปฏิเสธ ตำแหน่งถัดไป คือ กรรม ซึ่งอาจไม่ปรากฏก็ได้ ตำแหน่งสุดท้ายเป็นตำแหน่งของหน่วยคำแสดงการปฏิเสธส่วนแรก ซึ่งได้แก่ - [mai 31] [m] หรือ [m] ซึ่งเป็นส่วนที่อาจละไว้ได้ ตัวอย่างประโยคปฏิเสธในภาษาถิ่นเพชรบุรี เช่น ปีนี้ฉันไม่ทำนา หรือ เคยไปวัดไม่

ในส่วนของการแปรของโครงสร้างประโยคปฏิเสธ ผลที่ได้จะสอดคล้องกับการแปรของคำศัพท์กล่าวคือ บริเวณที่ไม่ใช้โครงสร้างประโยคปฏิเสธของภาษาถิ่นเพชรบุรี ได้แก่ อำเภอเขาชัยและตอนเหนือของอำเภอบ้านแหลม ส่วนบริเวณที่เหลือจะยังมีการใช้โครงสร้างประโยคปฏิเสธของภาษาถิ่นเพชรบุรีอยู่

2.2.2 วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี ของอภิญญา พรสิบ (2537)

อภิญญา พรสิบ ศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเพชรบุรี 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านลาด, อำเภอเขาชัย, อำเภอชะอำ, อำเภอเมือง และอำเภอบ้านแหลม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ระหว่างอำเภอทั้ง 6 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษาเพศหญิง จำนวน 3 คน ต่อหนึ่งอำเภอ โดยใช้รายการคำพยางค์เดี่ยวที่คัดแปลงมาจากรายการคำของเกิ้นนี้ย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียง DSP Sona-Graph Workstation Model 5500 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม Excel 1005 T เพื่อหาค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย จากนั้นจึงแสดงผลด้วยกราฟเส้น การนำเสนอเปรียบเทียบใน 2 ระดับ คือ เปรียบเทียบวรรณยุกต์ระดับอำเภอ และเปรียบเทียบวรรณยุกต์ระดับบุคคล ผลการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ระดับอำเภอพบว่า ทั้ง 6 อำเภอ มีระบบวรรณยุกต์แบบ 6 หน่วยเสียง

ตารางที่ 2 วรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายของทั้ง 6 อำเภอ

อำเภอ วรรณยุกต์	ท่ายาง	บ้านลาด	ชะอำ	เมือง	เขาชัย	บ้านแหลม
ว.1	332	122	221	23	223	232
ว.2 พ.ป.	42	33	324	322	42	414
ว.2 พ.ต.ย.	32	133	23	32	31	32
ว.2 พ.ต.ส.	43	33	23	32	443	21
ว.3 พ.ป.	551	223	311	331	453	451
ว.3 พ.ต.ย.	551	22	331	441	454	552
ว.4 พ.ป.	343	221	22	33	324	434
ว.4 พ.ต.ส.	45	221	31	53	335	554
ว.5	424	35	313	435	552	322
ว.6	433	214	325	323	442	425

แต่ถ้าแบ่งโดยใช้เกณฑ์จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่แต่ละอำเภอมี สัทลักษณะคล้ายคลึงกัน จะแบ่งกลุ่มอำเภอต่างๆ ออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ อำเภอท่ายาง อำเภอเมือง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านแหลม และอำเภอเขาย้อย

กลุ่มที่ 2 อำเภอบ้านลาด

สำหรับผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นบ้านลาด ในงานวิจัยของอภิญา พบว่ามี 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 กลางค่อนข้างต่ำ – ระดับ

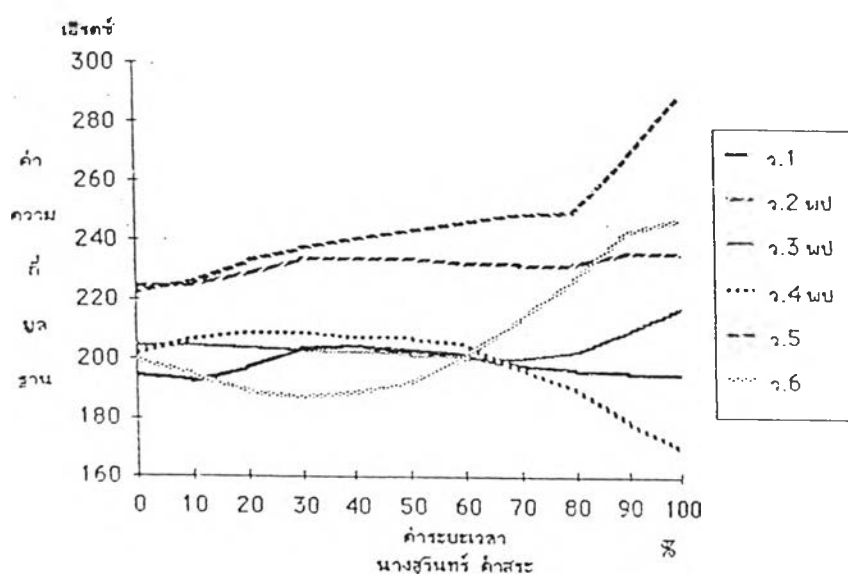
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 กลาง-ระดับ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ขึ้น

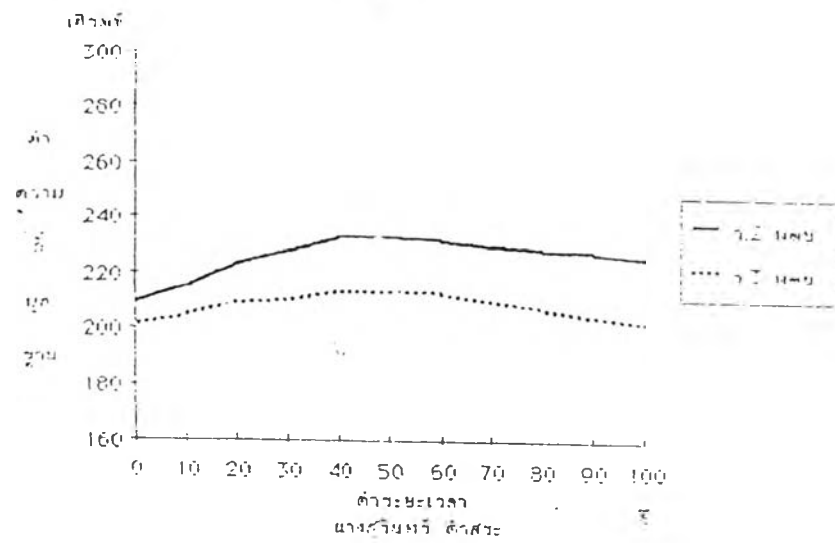
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ตก

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 กลาง-ขึ้น

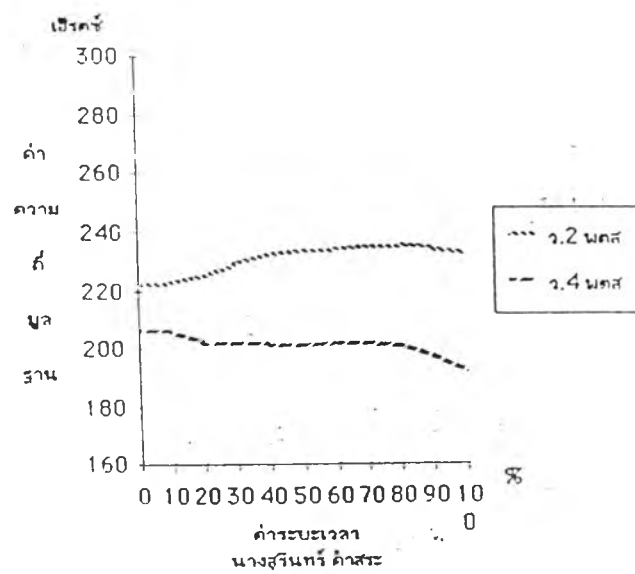
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 กลางค่อนข้างต่ำ-ตก-ขึ้น

ภาพที่ 4 ว. 1- ว. 6 ในพยางค์เป็น ของอำเภอบ้านลาด
(คัดแปลงมาจาก ม.ร.ว.กัลยาและคณะ, 2534)

ภาพที่ 5 ว. 2 และ ว. 3 ในพยางค์ตายสระเสียงยาว ของอำเภอบ้านลาด
(คัดแปลงมาจาก ม.ร.ว.กัลยาและคณะ, 2534)

ภาพที่ 6 ว. 2 และ ว. 4 ในพยางค์ตายสระเสียงสั้น ของอำเภอบ้านลาด
(คัดแปลงมาจาก ม.ร.ว.กัลยาและคณะ, 2534)

2.2.3 แนวการศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่อง:กรณีศึกษาภาษาไทยถิ่นเพชรบุรี ของคารณี กฤษณะพันธ์ (2538)

งานวิจัยเรื่องนี้ มีจุดประสงค์หลักเพื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าการศึกษากการแปรของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นจากคำพูดต่อเนื่อง ได้ผลดีกว่าการศึกษาจากคำพูดเดี่ยว และต้องการที่จะเสนอแนวการศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่อง โดยเลือกศึกษาที่ตำบลไโรสะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ใช้ผู้บอกภาษา 1 คน ข้อมูลที่ใช้มี 2 ประเภทคือ ข้อมูลที่เป็นคำเดี่ยว และข้อมูลที่เป็นคำพูดต่อเนื่อง

ข้อมูลที่เป็นคำเดี่ยว ใช้คำ 1-4 พยางค์ ข้อมูลนี้จะดึงมาจากคำที่ปรากฏในคำพูดต่อเนื่อง โดยดึงออกมาเป็นคำๆ จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ตามความความหมาย เช่น หมวดคำเรียกญาติ หมวดของใช้ หมวดอาหาร เป็นต้น แล้วจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลเหมือนกับในงานที่วิจัยผ่านมาคือ ใช้วิธีตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้บอกภาษาตอบคำที่ผู้วิจัยต้องการออกมา โดยใช้ภาพและของจริงประกอบ

ข้อมูลที่เป็นคำพูดต่อเนื่อง เป็นข้อมูลที่มาจากการสนทนาของผู้บอกภาษา ซึ่งเป็นเพศชาย 1 คน กับผู้วิจัยและชาวบ้านอีก 2-3 คน โดยพูดคุยเรื่องต่างๆ ไปเกี่ยวกับความเป็นอยู่ ครอบครัว อาชีพของคนในหมู่บ้าน ไม่มีการกำหนดหัวข้อการสนทนาล่วงหน้า ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์เป็นคำ 1-4 พยางค์ที่เลือกมาจากบทสนทนา โดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งของคำในกลุ่มคำระหว่างพูด (PDU) ประเภทของคำพูดที่เลือกศึกษามี 3 ประเภท คือ ประเภทคำพูดบอกเล่า คำพูดถาม และคำพูดปฏิเสธ จากพยางค์ที่ลงเสียงหนักใน 3 ระดับ ได้แก่ พยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ พยางค์ที่ลงเสียงหนัก และพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก และศึกษาข้อมูลทั้งแบบเน้นย้า และแบบไม่เน้นย้า แต่ในคำเดี่ยวศึกษาเฉพาะคำพูดแบบ ไม่เน้นย้าเท่านั้น

ในการวิเคราะห์รูปของวรรณยุกต์ใช้เครื่องวิเคราะห์เสียง DSP Sona-Graph Workstation Model 5500 โดยศึกษาเฉพาะค่าความถี่มูลฐาน

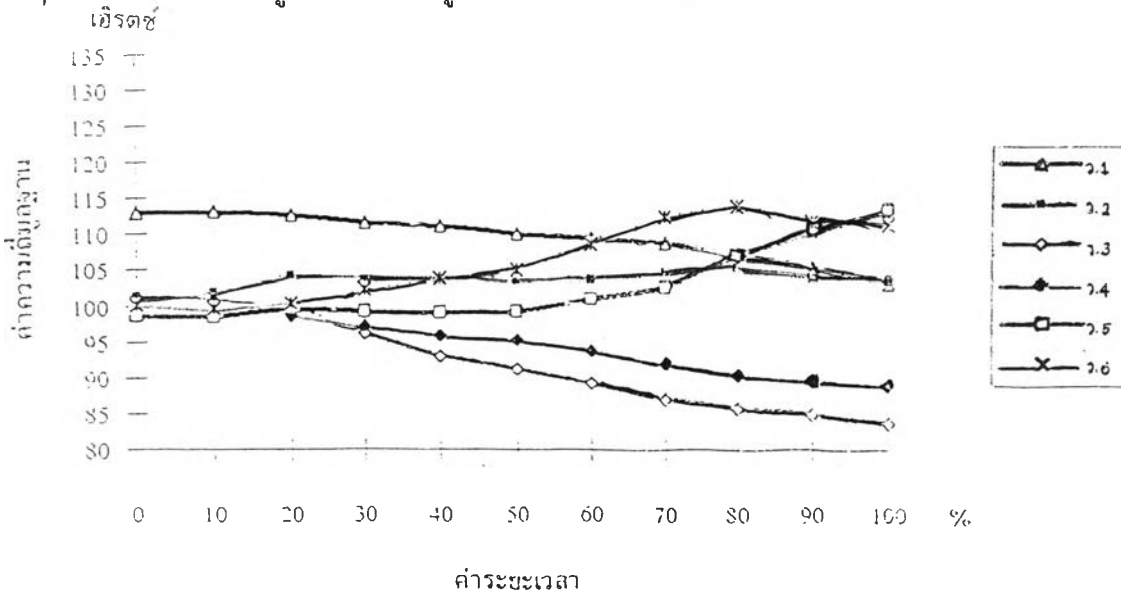
การเสนอผลใช้แผนภูมิกราฟเส้นและตัวเลข 5 ระดับที่แสดงค่าสัมพัทธ์ของวรรณยุกต์ ในการแปลงค่าความถี่มูลฐานนี้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่นำมาศึกษา คือ การลงเสียงหนักเบา และจำนวนพยางค์ในคำ มีผลทำให้วรรณยุกต์ในคำเดี่ยวและในคำพูดต่อเนื่องมีการแปรทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและลักษณะที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผลจากการวิเคราะห์

คำพูดต่อเนื่องที่เป็นคำถาม คำพูดปฏิเสธแบบไม่เน้นย้ำและคำพูดประเภทต่างๆ แบบเน้นย้ำ แสดงให้เห็นรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น จากการแปรของวรรณยุกต์ที่ต่างกันระหว่างคำเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องนี้ ทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องของคำพิสัยของวรรณยุกต์และในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างวรรณยุกต์ต่างๆ จนทำให้เห็นว่า การศึกษาการแปรของวรรณยุกต์จากคำเดี่ยวเช่นในงานที่ผ่านมา ผลที่ได้จะครอบคลุมแค่ส่วนน้อยของ “สำเนียง” ภาษาเท่านั้น

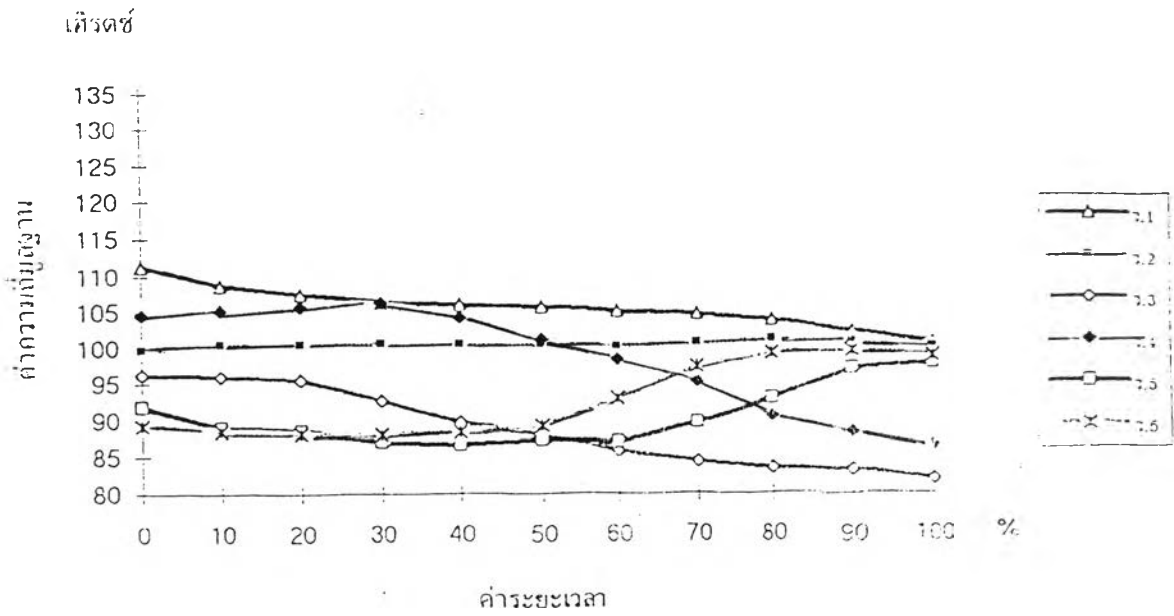
จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการศึกษาวรรณยุกต์จากคำพูดต่อเนื่องไว้ดังนี้คือขั้นแรกต้องศึกษาระบบของวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นนั้นก่อนด้วยการฟังโดยใช้รายการคำทดสอบวรรณยุกต์ และด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียง โดยใช้คำชุดเทียบเสียงขั้นที่สองเก็บ ข้อมูลคำพูดต่อเนื่องจากการสนทนาตามปกติ ขั้นที่สาม นำบทสนทนานั้นมาวิเคราะห์ด้วยการฟัง เพื่อเลือกคำและพยางค์ที่เหมาะสม เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องวิเคราะห์เสียงต่อไป ขั้นที่สี่ เป็นขั้นตอนการเสนอผล ซึ่งควรใช้แผนภูมิกราฟเส้น 2 ประเภท ได้แก่ กราฟแสดงทวนวรรณยุกต์ในแต่ละปริบท และกราฟแสดงวรรณยุกต์เดียวกันในทุกปริบท

ต่อไปนี้จะแสดงผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์ในงานวิจัยของคารณี กฤษณะพันธ์ จากข้อมูลประเภทคำพูดบอกเล่าไม่เน้นย้ำ

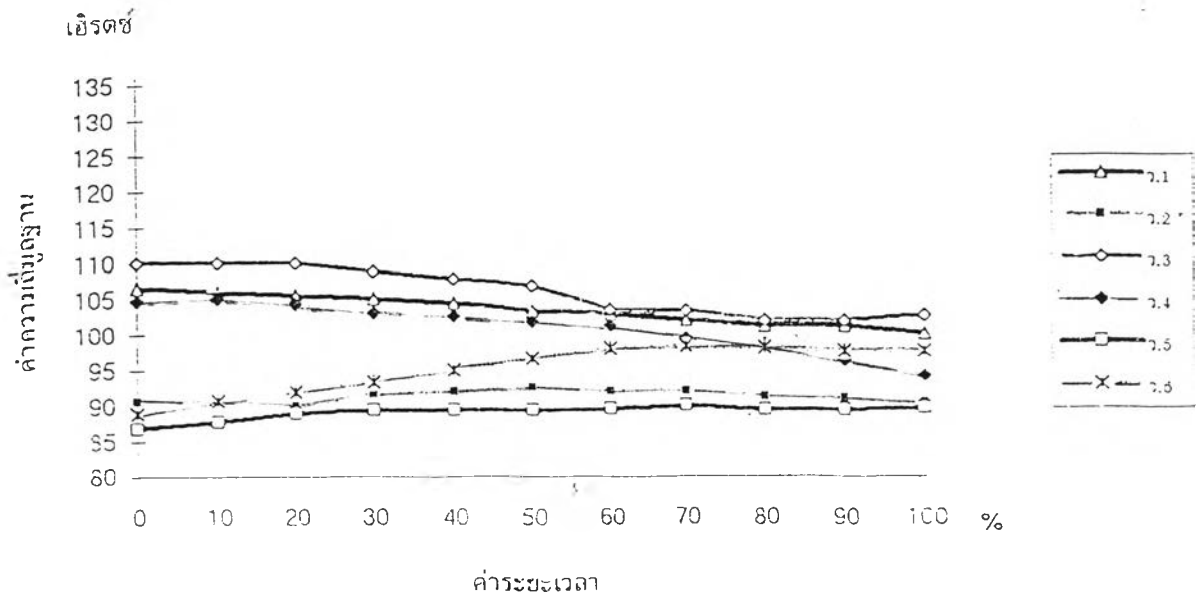

ภาพที่ 7 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ คำพูดบอกเล่า จากคำ 1พยางค์ (คัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

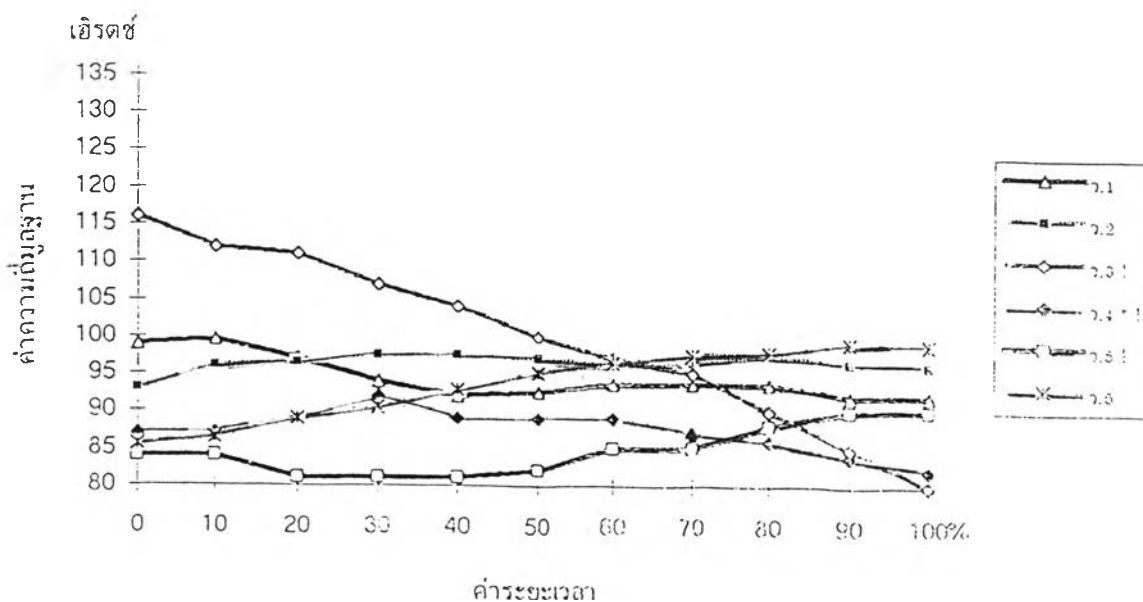

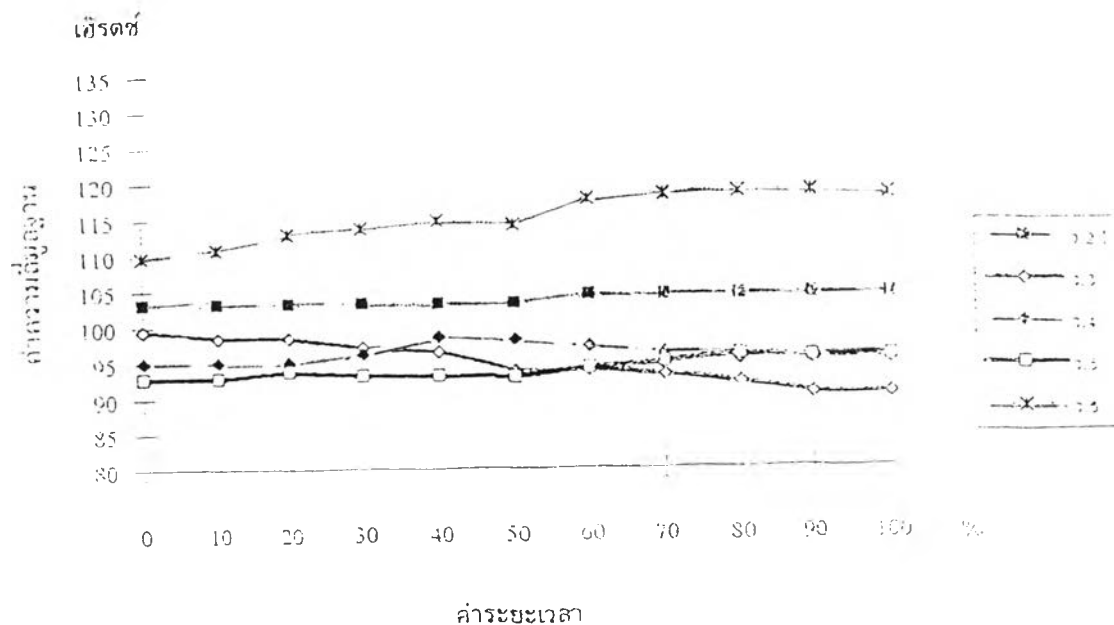
ภาพที่ 8 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่
 ลงเสียงหนักพิเศษ คำพูดบอกเล่า คำ 2 พยางค์
 (คัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

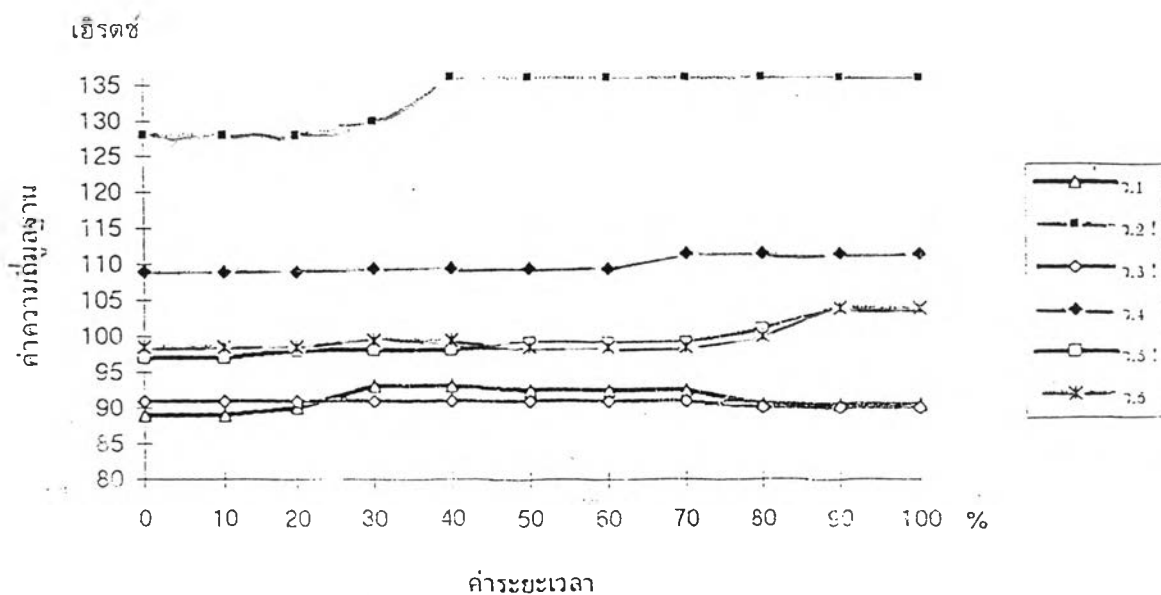
ภาพที่ 9 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่
 ไม่ลงเสียงหนัก คำพูดบอกเล่า จากคำ 2 พยางค์
 (คัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

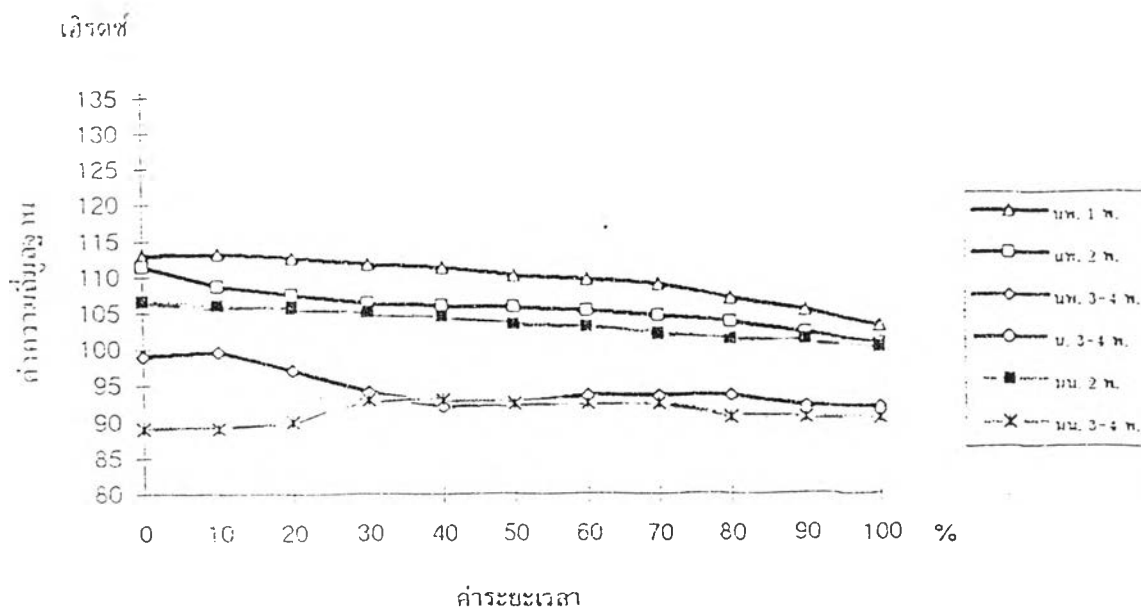
ภาพที่ 10 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่
 ลงเสียงหนักพิเศษ คำพูดบอกเล่า คำ 3-4 พยางค์
 (ตัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

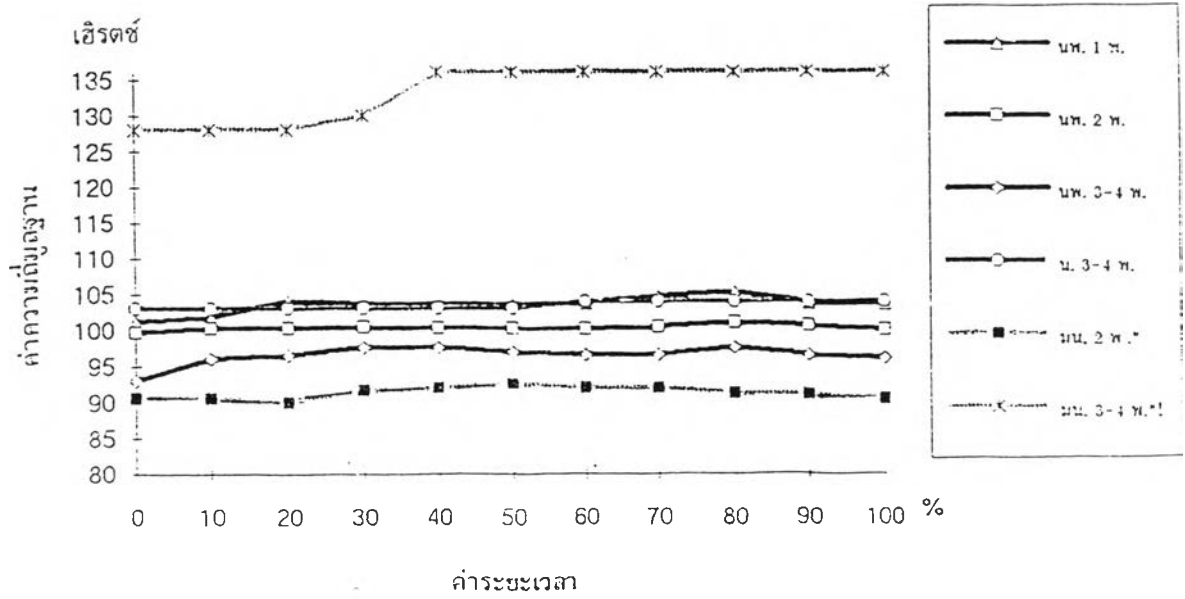
ภาพที่ 11 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่
 ลงเสียงหนัก คำพูดบอกเล่า จากคำ 3-4 พยางค์
 (ตัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

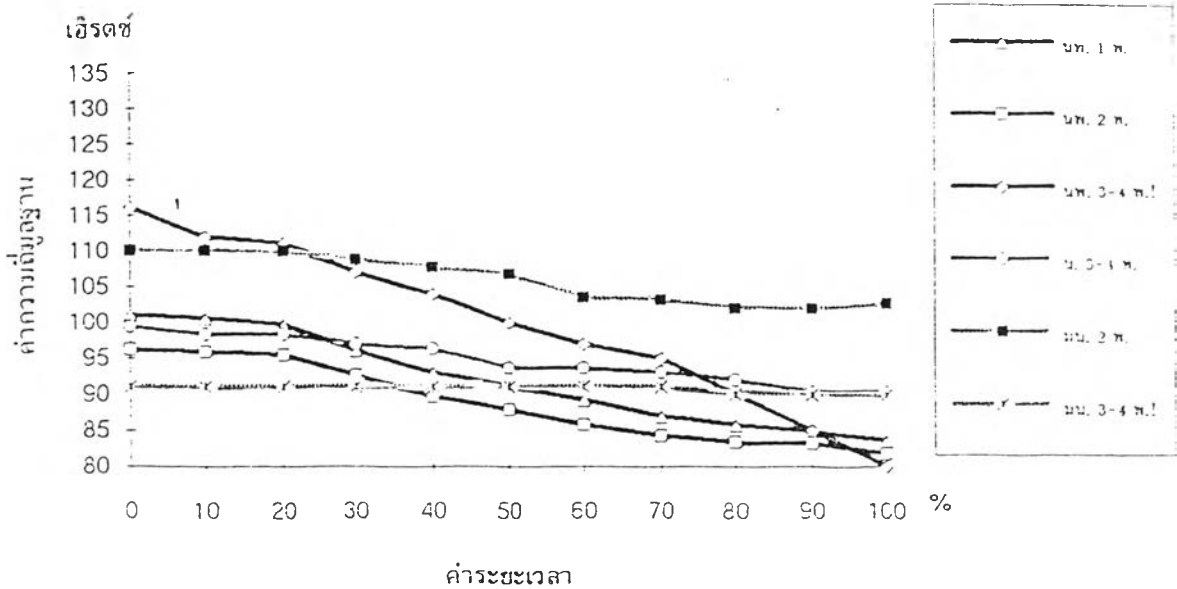
ภาพที่ 12 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1-6 จากคำพูดต่อเนื่อง ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก คำพูดบอกเล่า คำ 3-4 พยางค์ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

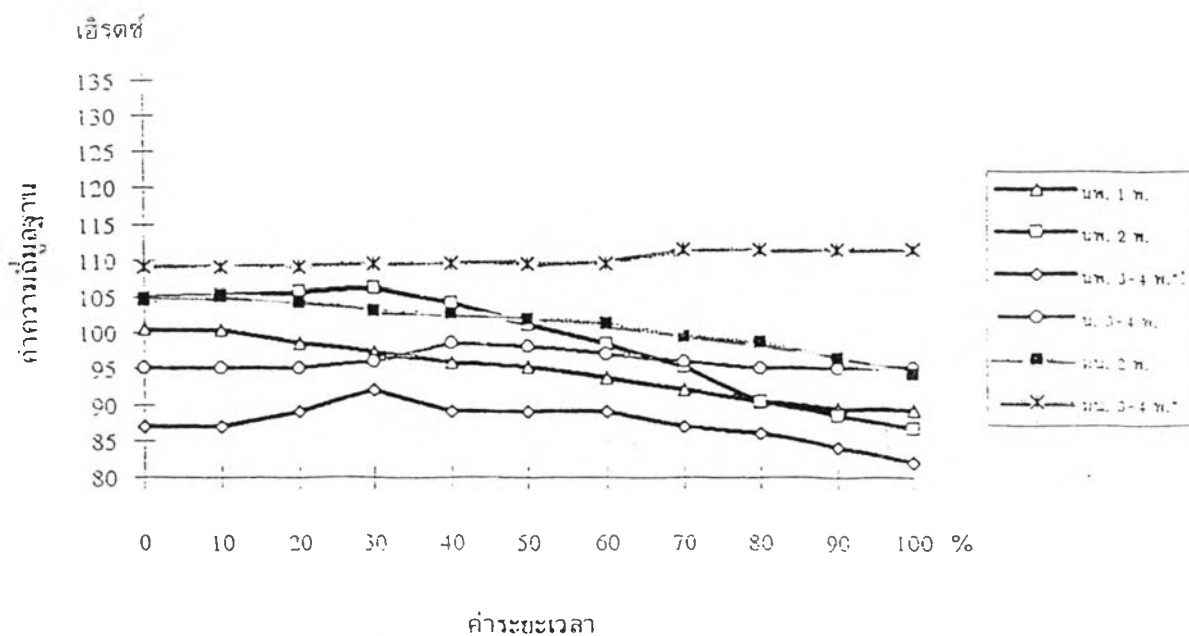
ภาพที่ 13 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 1 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูดบอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่างๆ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

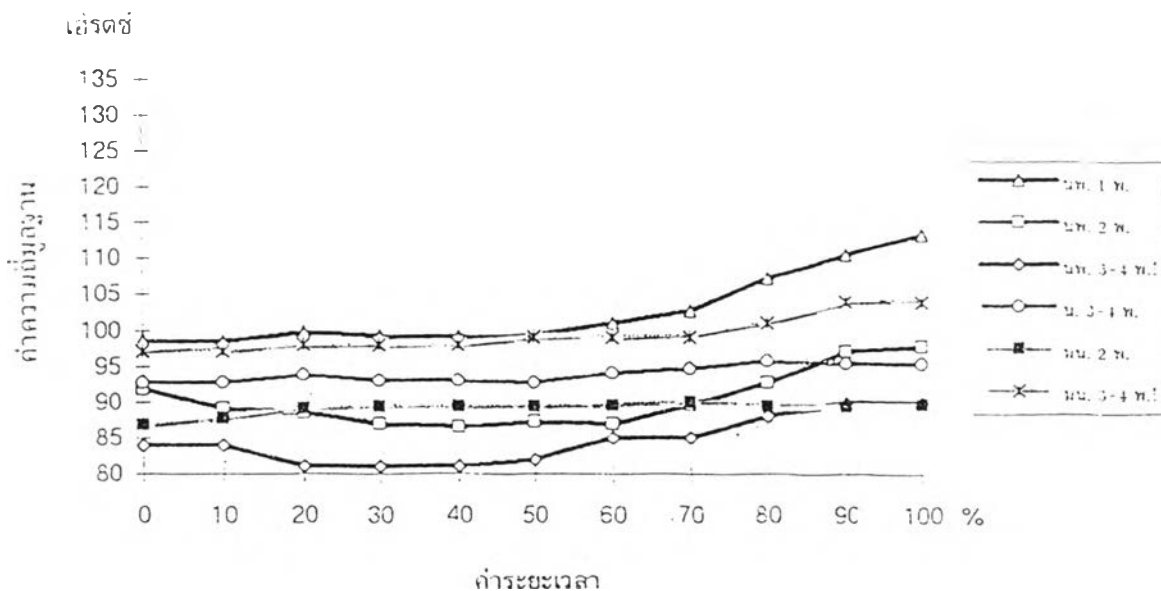
ภาพที่ 14 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 2 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูดบอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่างๆ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

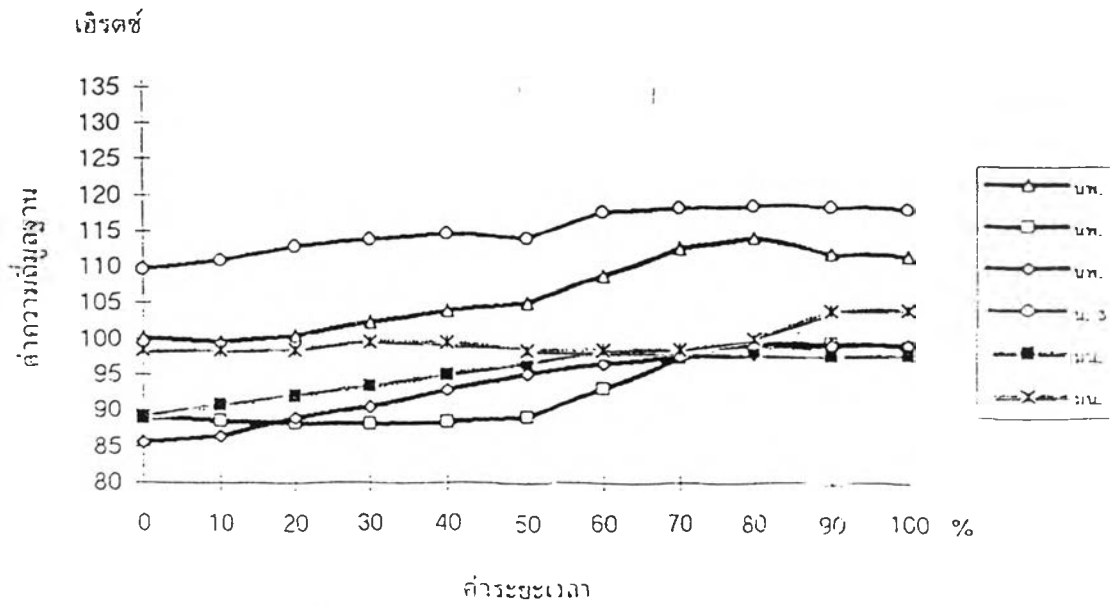
ภาพที่ 15 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 3 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูดบอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่างๆ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

ภาพที่ 16 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 4 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูดบอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่างๆ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

ภาพที่ 17 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 5 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูดบอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่างๆ (ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

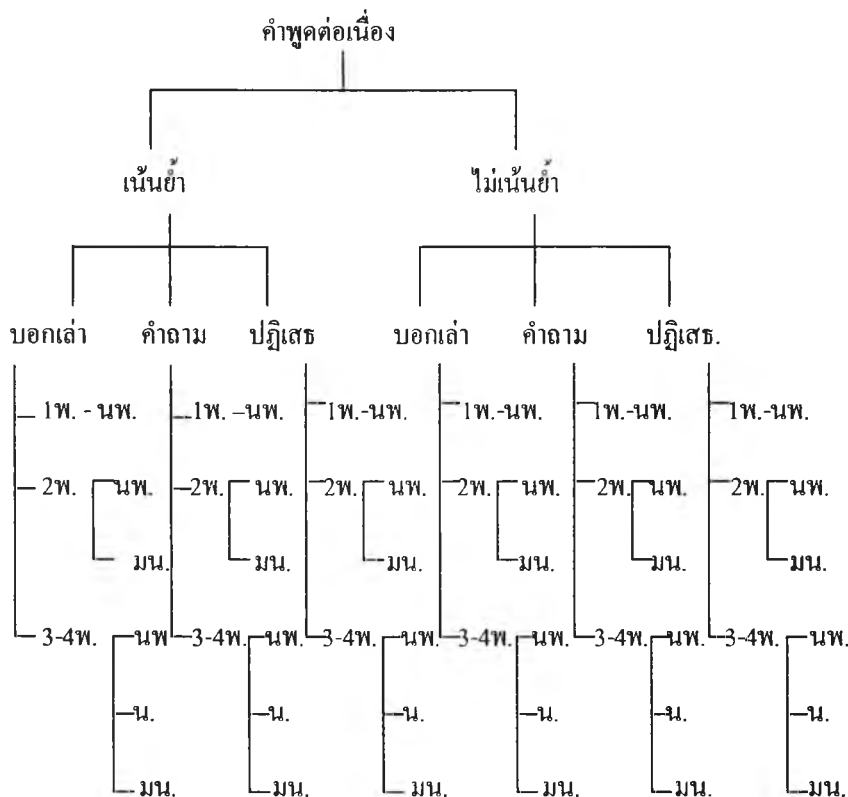

ภาพที่ 18 รูปเชิงกลของวรรณยุกต์ที่ 6 ในคำพูดต่อเนื่อง ที่เป็นคำพูด
บอกเล่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักในระดับต่าง
(ดัดแปลงมาจากคารณี, 2538)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบงานวิจัยที่ศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

งานวิจัย	ข้อมูลที่ใช้ศึกษา	วิธีการ	วัตถุประสงค์	ผู้ออกภาษา/ จุดเก็บข้อมูล
ม.ร.ว. กัลยา และคณะ(2534)	1. คำชุดเทียบเสียง 2. คำพยางค์เดียว	กลศาสตร์ โสตศาสตร์	ศึกษาเฉพาะถิ่น (ภาษาไทยถิ่นบ้าน ลาดแห่งเดียว)	1 คน / 1 จุด
คารณิ(2538)	1. คำเดี่ยวพยางค์เดียว 2. คำพูดต่อเนื่อง ^{1/}	กลศาสตร์	ศึกษาเฉพาะถิ่น (ภาษาไทยถิ่นบ้าน ลาดแห่งเดียว)	1 คน / 1 จุด

1/ คำพูดต่อเนื่อง ของคารณิ (2538)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นเพชรบุรีข้างต้น งานวิจัยของ ม.ร.ว. กัลยา และคณะ (2534) ซึ่งศึกษาจากข้อมูลที่เป็นคำพยางค์เดียวและคำชุด เทียบเสียง ได้พบความแตกต่างของภาษาไทยถิ่นย่อยในอำเภอบ้านลาด ระหว่างที่ตำบล ไร่สะท้อนและตำบลบ้านทาน โดยเป็นความต่างของสัทลักษณะวรรณยุกต์และการปรากฏใน พยางค์ และข้อมูลที่น่าวิเคราะห์ในงานวิจัยดังกล่าวเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาเพียงคนเดียว จึงอาจเป็นไปได้ว่าความแตกต่างที่พบ อาจเกิดจากความต่างของภาษาบุคคลก็ได้ จนกระทั่ง งานวิจัยของ คารณี กฤษณะพันธ์ (2538) ได้ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นบ้านลาด โดยมี จุดเก็บข้อมูลที่ตำบลไร่สะท้อนเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ม.ร.ว. กัลยา และคณะ แต่คารณี นำเสนอผลจากข้อมูลในคำพูดต่อเนื่อง มีผลการศึกษาแสดงให้เห็นรูปแปรของวรรณยุกต์ ใน ผู้พูดภาษาที่ตำบลไร่สะท้อน ที่แปรไปตามบริบทต่างๆ เด่นชัดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัย ดังกล่าวก็มีจุดประสงค์หลักมุ่งศึกษาการแปรวรรณยุกต์เฉพาะภาษาถิ่นในถิ่นเดียวเท่านั้น และเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาเพียง 1 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าหากนำเอาวิธีการ ตามที่คารณีได้เสนอแนะไว้บางส่วน มาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ระหว่าง ภาษาไทยถิ่นย่อย และเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษามากกว่า 1 คน เพื่อหลีกเลี่ยงภาษาส่วน บุคคล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางกลศาสตร์ โดยผู้วิจัยยังสนใจที่จะศึกษา ภาษาไทยถิ่นบ้านลาดเช่นเดียวกับงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ด้วยวิธีการดังกล่าวจะสามารถ แสดงความแตกต่างระหว่างถิ่นได้หรือไม่